

A Tökéletestől a tökéletesig

A bahá'í hit felfogása Istenről, teremtésről és emberről

Tartalomjegyzék:

1. A bahá'í istenfelfogás.....	1
2. A bahá'í teremtésfelfogás.....	2
A teremtés folyamata	5
Evolúció és fejlődés	6
Isten világai és a teremtés célja	7
A Megnyilvánulások és az új teremtés	8
3. A bahá'í emberfelfogás	9
Az emberi faj kifejlődése és egyedisége	9
Az ember, mint „lelkes lény”	10
Ember, embertárs és természet, avagy mi dolgunk a világon?	11

A szerző megjegyzése: a jelen rövid tanulmány célja a bahá'í hit tanításainak ismertetése. Bár az ismertetett tanítások némelyike radikálisan új gondolatokat fogalmaz meg, senki vallási felfogását nem szeretnénk sérteni, csupán ismertetni egy új világvallás megközelítését.

Mióta az első ember, akit már a modern felfogás szerint embernek tekinthetünk, felnézett az égre, és körülnézett maga körül, az emberiség gondolkodásában állandó jelleggel benne égett és ma is benne ég a kérdés: mi ez a hatalmas világ, hogyan jött létre, és mit keresünk benne.

A nagy világvallások tanításrendszerei sokféle, ugyanakkor átfedő magyarázatot adtak erre a kérdésre, mindig azon a szinten, amit az adott kor emberei megérthettek, illetve oly módon, hogy a megértés lendítse előre az emberiség fejlődését. A bahá'í hit, mint a legfiatalabb, a szöveg fogalmazásakor 168 éves világvallás, olyan válaszokat fogalmaz meg, amelyek a mostani kor embere számára befogadhatóak, és neki ad előremutató megközelítést az elkövetkezendő mintegy ezer esztendőre.

1. A bahá'í istenfelfogás

A bahá'í istenfelfogás hasonló az iszláméhoz. „Minden értő és megvilágosodott szív számára nyilvánvaló, hogy Isten, a megismerhetetlen Lényeg, az isteni Lény mérhetetlen magasztosságban áll fölötté minden emberi jellemzőnek, úgymint testi létezés, felemelkedés és bukás, fejlődés és hanyatlás. Messze álljon dicsőségétől, hogy dicséretét emberi ajak illendően zenghesse, vagy emberi szív felfoghassa kifürkészhetetlen misztériumát. Ő mindig és mindenkor Lényegének időtlen örökkévalóságába burkolózott, és Valóságában örökre rejtve marad az emberi szem előtt...”¹

¹ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*. Wilmette, Illinois, USA, 1983. XIX:1 (a kötet magyarul kéziratos fordítás formájában áll rendelkezésre). A Gleanings egy SHOGHI EFFENDI, a Hit harmadik és egyben utolsó egyszemélyi vezetője által összeállított és angolra fordított válogatás BAHÁ'U'LLÁH kinyilatkoztatásaiból. A római számmal jelölt részek után következő számok nem mondatokra, hanem bekezdésekre utalnak. Ahol nincs arab szám, ott a rész egy bekezdésből áll.

„Tudd bizonyossággal, hogy a Láthatatlan semmi módon nem öltheti testbe Lényegét, és nem tárhatja fel az embereknek. Ő mindig és mindenkor végtelenül magasztosabb mindennél, mi leírható vagy felfogható.”²

Isten tehát megközelíthetetlen, a teremtésen kívül - és fölött áll. A teremtés korlátozott világában lakozó Őt meg nem értheti. Ő önmagától való, és független a teremtett világtól. Bármí, amit az emberek Istentől elmondanak, az ő saját korlátozott megértésükből fakad, és nem képes illendően leírni Istent a Maga valójában.

Ilyen szempontból a teológia is csak korlátozottan értelmezhető tudományág, hiszen nem képes végleges és teljes körű kijelentéseket tenni annak tárgyáról. Minden, amit Istentől tudunk, az Ő akaratából tudjuk, és többet nem is fogunk megtudni. Ha azonban megteszük a tőlünk telhető legtöbbet, akkor elérhetjük azt, ami számunkra a legtöbb: hogy megismerjük saját magunkat:

„Dicsértéssel és dicsőítéssel ó Uram, én Istenem! Miként említhetnék Téged, mikor bizonyos vagyok, hogy semmilyen nyelv, bármilyen mély légyen is bölcsessége, nem tudja Neved illendően dicsérni, sem az emberi szív madara, bármilyen nagy légyen is vágyódása, sohasem remélheti, hogy fenséged és megismerésed mennyországába szárnyalhasson.

Ha úgy irlak le Téged, ó Istenem, mint Azt, Ki a Mindent Meglátó, be kell ismernem, hogy Azok, Kik a meglátás legmagasabb Megtestesülései, a Te parancsodra teremtettek. És ha úgy magasztallak Téged, mint a Mindenek Felett Bölcsét, hasonlóképpen be kell látnom, hogy a bölcsesség Kútfejei Maguk is Akaratod működése révén jöttek létre. És ha úgy hirdetek Téged, mint a Hasonlíthatatlant, im hamarosan felfedezem, hogy Azok, Kik az egység legbensőbb Lényegei, Általad küldettek alá és csupán Kezed munkájának bizonyítékai. És ha úgy üdvözöllek Téged, mint minden dolgok Ismerőjét, be kell vallanom, hogy Azok, Kik a tudás Leglényegei, csupán Célod teremtményei és eszközei.³

Magasztos, végtelenül magasztos vagy Te a halandó ember törekvése felett, hogy misztériumodat megfejtse, dicsőségedet leírja, vagy hogy akár Lényeged természetére utalást tegyen. Mert bármit is érjen el az ilyen törekvés, sohasem remélheti, hogy túllépjen a teremtményeidnek szabott korlátokon, hiszen ezen erőfeszítések is a Te rendeledre és kigondolásod szerint születtek. A legemelkedettebb érzelmek, melyeket a szentek legszentebbike dicsőítésre kifejezhet, és a legmélyebb bölcsesség, amit a legtanultabb ember képes megfogalmazni, hogy megértse Természetedet, mind azon központ körül kering, mely teljes mértékben a Te egyedüli Uralmad alatt áll, a Te Szépségedet imádja, és a Te Tollad mozgása tart lendületben. ...

Távol, távol álljon Dicsőségedtől, mit Rólad halandó ember állíthat vagy Néked tulajdoníthat, vagy a dicséret, mit Rólad zenghet! Bármit rendeltél is el szolgálóidnak, hogy azáltal Fenségedet és Dicsőségedet a legillendőbbben magasztalják, mindaz csupán irántuk való Kegyelmed jele, hogy talán képesek legyenek olyan magasságba emelkedni, mely legbensőbb lényüknek megadatott, vagyis hogy megismerjék önmagukat.”⁴

2. A bahá'í teremtésfelfogás

BAHÁ'U'LLÁH tanítása a teremtést két oldalról közelíti meg: egyrészt megerősíti a korábbi nagy vallások Szent Könyveiben található leírásokat, másrészt pedig egy egészen

² BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. XX.

³ A nagybetűvel szedett utalások a Megnyilvánulásokra, a világvallások Alapítóira vonatkoznak (lásd még később).

⁴ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. I:1-3; 5.

újszerű megközelítést hoz: „Ami az állításaidat illeti a teremtés kezdetéről, olyan dolog ez, amelyről a vélemények az emberek gondolataiban és felfogásában meglévő eltérések miatt mások és mások. Ha azt állítanád, hogy az mindig is létezett, és létezni is fog, az igaz lenne; vagy ha azt a gondolatot állítanád, amit a szent Íratokban említenek, nem lehet afelől kétség, hiszen Isten, a világok Ura nyilatkoztatta ki azt.”⁵

A továbbiakban a kijelentés első részének elemzésével foglalkozunk. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy – miként ezt BAHÁ’U’LLÁH is kinyilatkoztatja –, nem kívánjuk senki vallásos érzéseit sérteni, hanem egy új felfogást ajánlani megfontolásra.

Bár a fenti kijelentés első része határozottan újnak tűnik a korábbi vallások tanításaival való összevetésben, érdekes megjegyezni, hogy a teremtés öröktől való létének a gondolatát a Biblia sem veti el. Ha friss szemmel tekintünk a Bibliában 1 Mózes 1-3-ra: - „Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. A föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. Akkor ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság.” - a szöveg lehetővé tesz egy olyan értelmezést is, amely nem a fizikai világ megteremtéséről, hanem az elválasztás, a világ elrendezésének aktusáról szól.

BAHÁ’U’LLÁH egy sajátos logikai paradoxonnal magyarázza annak szükségességét, hogy a teremtés miért létezett öröktől fogva: „Ami kérdésedet illeti a teremtés eredetéről, tudd bizonyosan, hogy Isten teremtése öröktől fogva létezik, és örökké fennmarad. Kezdetének nincs kezdete, és végének nincs vége. Neve, a Teremtő, feltételezi a teremtést csakúgy, mint a címe, az emberek Ura, szükségszerűen magába foglalja a szolga létét.”⁶

BAHÁ’U’LLÁH Fia, ’ABDU’L-BAHÁ az alábbi módon bontja ki Atyja kinyilatkoztatását: „Tudd, hogy a szellemi igazságok közül az egyik legnehezebben érthető az, hogy a létezés világának - vagyis ezen végtelen univerzumnak - nincsen kezdete. Már elmagyaráztuk, hogy az Istenség nevei és tulajdonságai maguk kívánják meg a lények létezését. ... Tudd, hogy a nevelő növendékek nélkül elképzelhetetlen; az uralkodó alattvalók nélkül nem létezhetne; a tanítómestert tanítványok nélkül nem lehet kinevezni; a teremtő teremtmény nélkül lehetetlen; a gondoskodó elképzelhetetlen azok nélkül, akikért gondoskodik; hiszen az összes isteni név és tulajdonság megköveteli a lények létezését. Ha elképzelnénk egy olyan időt, amikor semmilyen lény sem létezett, ez az elképzelés Isten isteni természetének tagadása volna. Sőt mi több, a teljes nemlétezből nem jöhet létre létezés. Ha a lények teljes mértékben nemlétezők lennének, akkor nem született volna meg a létezés. Ezért, minthogy az Egység Lényege (vagyis Isten léte) örökkönvaló és örökké tartó - azaz nincs sem kezdete, sem vége - bizonyos, hogy a létezés ezen világának, ezen végtelen univerzumnak nincs se kezdete, se vége. ... Ellenkezőleg, a létezés örök és folytonos...”⁷

A létezés, bár kezdet nélkül létezett, ugyanakkor relatív, annak a függvényében, ahonnan tekintjük, illetve Istenhez képest, Aki anyag és idő fölött áll: „...a lét és nemlét egyaránt viszonylagos. Ha azt mondjuk, hogy egy bizonyos dolog a nemlétezésből jött világra, ez nem az abszolút nemlétezésre vonatkozik, hanem azt jelenti, hogy az előző állapota a mostanihoz képest nemlétezés volt. Hiszen a teljes nemlétezésben nem található meg a létezés, ahogy a létezés képessége sincs meg benne ... a teremtés létezése Isten léteéhez képest nemlétezés. Így aztán világos és nyilvánvaló, hogy bár a dolgok léteznek, azok nemlétezők Istenhez és az Isteni Szóhoz⁸ viszonyítva.”⁹

⁵ BAHÁ’U’LLÁH, *Lawh-i-Hikmat*, in BAHÁ’U’LLÁH, *Tablets of Bahá’u’lláh*, Wilmette, Illinois, USA, 1988. 140.

⁶ BAHÁ’U’LLÁH, *Gleanings*. LXXVIII:1.

⁷ ’ABDU’L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések* (ford. SELYEM Gyöngyi). Budapest, 2000. 213.

⁸ A Logosz, a Teremtő Szó.

⁹ ’ABDU’L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 322.

A korábbi világvallások időbeni preegzisztencia-felfogásával ellentétben a bahá'í tanítások a létezés Istenhez képest való relativitását hangsúlyozzák, miközben megengedik, hogy az anyagi világ is végtelen időben és térben egyaránt.

A teremtés ilyen felfogásának mélyreszántó hatása van a vallás és tudomány kapcsolatára. Korábbi korszakokban a vallás volt az, amely magának igényelte a jogot, hogy a valóságot a maga teljességében magyarázza, és üldözte azokat, akik szembeszegültek vele. Most a tudomány az, amely – mintegy a korábbi vallási gőg és kizárólagosság-igény visszahatásaként – kigúnyolja és megveti a vallási tanításokat, holott ugyanolyan képtelen a valóság teljességének teljeskörű magyarázatára, mint a vallás volt korábban. És így, míg korábban a vallás nevében üldöztek embereket, most a vallás „*iszonyúan hátrányos helyzetben, a kézzelfogható bátorításnak csak morzsáival is tovább folytatja harcát számolatlan milliók túléléseért, és minden országban hősokeket és szenteket teremt, kiknek élete a legmeggyőzőbb igazolása azon alapelveknek, melyeket saját hitük szent iratai tartalmaznak.*”¹⁰

A bahá'í tanítások szerint a vallás és a tudomány egyenrangú, és az emberiség akkor tud a leggyorsabban fejlődni, ha elismerik egymás egyenrangúságát. Hiszen mind a kettő ugyanannak a valóságnak egy-egy oldalát vizsgálja a maga sajátos eszközeivel és módszereivel. A vallás nincs felkészülve arra, hogy az anyagi oldalról tegyen megállapításokat, a tudomány eszközei pedig nem képesek az erkölcsi és lelki rendszerek elemzésére.

Átfordítva a fenti tanítást a tudomány nyelvére, és a fentebb idézettek logikáját folytatva, az embert megkísérti a gondolat, hogy 'ABDU'L-BAHÁ mintha az anyagi világ mai állapota megteremtődésének folyamatáról beszélne, vagyis az ősrobbanásról: „*A kezdetben az eredet egy volt: az összes szám eredete az egy, nem pedig kettő. Így nyilvánvaló, hogy kezdetben az anyag egy volt, és ez az egyetlen anyag különböző külső formákat öltve jelent meg mindegyik elemben. Így különféle formák keletkeztek, és ezek a változatos alakok ahogy keletkeztek, úgy állandósultak, és mindegyik elem elkülönült. De az az állandóság még hosszú időn át nem volt egyértelmű, nem valósult meg és nem érte el a tökéletes létezést. Azután ezen elemek végtelen számú formában rendeződtek össze, szerveződtek és egyesültek; vagyis inkább ezen elemek összerendeződéséből és egyesüléséből számtalan létező dolog jelent meg.*”¹¹

És amint a ma ismert világegyetem hosszú idő múlva testet öltött, létrejött a Föld is: „*... Világos, hogy ezen földgolyó a jelenlegi formájában nem egyszerre jött létre, hanem fokozatosan haladt keresztül az egyetemes létezés különféle fázisain, míg magára nem öltötte a jelenlegi tökéletességét. A világegyetem és az egyedi lények egymással összehasonlíthatók és összemérhetőek, mivel mindegyikük egyazon természeti rendszernek, egyetemes törvénynek és isteni elrendezésnek van alávetve. Így van az, hogy az univerzum legkisebb atomjait a világegyetem legnagyobb létező jelenségeihez hasonlónak találod. Világos, hogy a hatalom egyazon laboratóriumában keletkeztek egyazon természeti rendszer és egyetemes törvény szerint; ezért egymással összehasonlíthatók.*”¹²

A mai ismert, fizikai értelemben vett világot tehát Isten egy eredetileg egynemű anyagból hozta létre, olymódon, hogy az eredetileg minden rend nélküli anyagot alávetette „*egyazon természeti rendszernek, egyetemes törvénynek és isteni elrendezésnek*”.

¹⁰ Az IGAZSÁGOSSÁG EGYETEMES HÁZA üzenete a világ vallás vezetőihez. 2002. In http://info.bahai.org/pdf/letter_april2002_english.pdf, 3. (A kutatás ideje: 2012. február 20.)

¹¹ 'ABDU'L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 214.

¹² *ibid.*, 215.

BAHÁ'U'LLÁH világossá teszi azt is, hogy a teremtett világban számtalan olyan bolygó létezik, mint a Föld: „*Tudd, hogy minden álló csillagnak saját bolygói vannak, és minden bolygónak saját teremtményei, kiknek számát ember meg nem mondhatja.*”¹³

A teremtés folyamata

„*Rejtett kincs voltam, és szerettem volna, hogy megismerjenek. Ezért teremtettem meg a Teremtést, hogy megismertethessek.*” – mondja a *Hadíth-i-Qudsi*, egy jólismert *hadíth* arról, hogy mi a teremtés oka.

A bahá'í tanítások szerint Isten, a Megközelíthetetlen nem Önmaga teremt, hanem létrehoz egy „közvetítőt”, Aki a teremtett világ felé közvetíti akaratát – és ennek az akaratnak a működése a teremtés aktusa. Bár a Szent Szövegek több néven is említik („Univerzális Elme”, „Isteni Parancs”, stb.), talán az Elsődleges vagy Eredendő Akarat (Primal Will) az a kifejezés, amely a jelen szövegkörnyezetben a legjobban értelmezhető. Ez az Elsődleges Akarat, a teremtés kiváltó cselekvője, Isten Megnyilvánulásainak – a vallásalapítóknak – a metafizikai valósága¹⁴.

A teremtés ezen mozzanatáról BAHÁ'U'LLÁH a Hét völgy-ben, legfontosabb misztikus művében így ír: „*És dicsérem és magasztalom az első tengert, mely az Isteni Lényeg óceánjából kiágazott, és az első reggelt, mely az Egyedülvalóság Láthatárán felragyogott, és az első Napot, mely az Öröklét Mennysországaiban felkelt, és az első tüzet, mely az egyedüliség lámpásában a Lét előtti lét Kandeláberéből lángra lobbantatott.*”¹⁵

A bahá'í teremtés-felfogásban három nagy világsík létezik. Ezt fogalmazza meg vizuálisan a bahá'í közösségben olyan jól ismert kalligráfia, az ún. „gyűrű-szimbólum”¹⁶:

A bahá'í gyűrű-szimbólum: A szimbólum két arab "b" és négy, egymás felé fordított arab "h" betűből áll. A legfelső, egymás felé fordított két "h" ama mindenki számára megközelíthetetlen világsíkot jelenti, ahol Isten Lényege lakozik. A középső "b" az "Isteni Parancs birodalma" ('Alam al-amr/), amelyben az Isten által megteremtett Elsődleges Akarat létezik. Ha ezen Akarat isteni parancsból testet ölt, Őket úgy ismerjük, mint Isten Megnyilvánulásait, a Tökéletes Embereket -- a nagy világvallások Alapítóit. Az alsó, egymás felé fordított két "h" betű a teremtett világ egyetemessége. A függőleges "b" ismét az Akaraté, ez biztosítja a kapcsolatot az isteni és a teremtett világ között. A "h" betűk a Bábra utalnak,

¹³ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. LXXXII:11. Az „álló csillag (fixed star)” kifejezést Craig Loehle úgy magyarázza, hogy ezek a nem-bináris rendszerekben létező csillagok. LOEHLE Craig, *On Human Origins: A Bahá'í Perspective*. In http://bahai-library.com/loehle_human_origins. (A kutatás ideje: 2012. február 20.)

¹⁴ BROWN Keven, *Brief Discussion of the Primal Will in the Bahá'í Writings*. In http://bahai-library.com/brown_primal_will. (A kutatás ideje: 2012. február 20.)

¹⁵ BAHÁ'U'LLÁH, *A Hét völgy és a Négy völgy* (ford. ENDREI László – KOCZÓH Péter – SZABÓ Piroska). Budapest, 1992. 4.

¹⁶ A hívők pecsétgyűrűkre szokták rávésetni ezt a szimbólumot, innen ered a neve.

mert a Báb nevének a számértéke az arab /abjad /rendszerben öt. Ez a bekezdés 2013. február 24-én pontosítva lett (a szerk.)

Az Elsődleges Akaratról tesznek többek között bizonyosságot a bahá'í hívők, mikor az ún. Hosszú kötelező imát mondják: „Vallom ..., hogy Te vagy az Isten, hogy nincsen más Isten Rajtad kívül, és hogy Az, Ki testet öltött, a Rejtett Misztérium, a Félőn Óvott Jel, Kin keresztül az L, E, GY, E és N betűk összekapcsolattak és összekötettek”.¹⁷

Ezen Akarat folytonos áradása tartja fenn a világot olyan formában, ahogy létezik. Abban a pillanatban, ha Isten megvonná a teremtett világtól, az megszűnne az általunk ismert formában létezni, de Ő kegyelméből állandóan fenntartja azt: „Az, mi létezik, már korábban is létezett, de nem abban a formában, amit ma látsz. A létezés világa azon hőn keresztül jött létre, melyet a cselekvő erő és a befogadója közötti kölcsönkapcsolat fejlesztett. E kettő ugyanaz, de mégis mások. ... Az, ami a gerjesztő hatást továbbadja, és az, ami hatását befogadja, bizony, Isten ellenállhatatlan Szaván keresztül teremtett, mely az egész teremtés kiváltó Oka, míg Szava mellett minden más csupán annak teremtménye és hatása. Bizony, Urad az Elmagyarázó, a Mindenek Felett Bölcs.

Tudd továbbá, hogy Isten Szava – magasztaltassék az Ő dicsősége – magasabb és messze felette áll mindennek, mit az érzékek felfoghatnak, mert megszenteltetett az minden tulajdonságtól vagy alkotórésztől. Szótag vagy hang nélkül nyilvánult meg, és semmi egyéb, mint az Isteni Parancs, mely áthatja a létezés világát. A létezés világától soha vissza nem tartatott. Ez Isten mindent átható kegyelme, melyből minden más kegyelem ered. Olyan entitás ez, mely magasan felette áll mindennek, ami volt, és lesz.”¹⁸

Vagy ahogy a Biblia fogalmaz: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága.”¹⁹

Evolúció és fejlődés

Bár a kifejezés körül sok a vita, és a vallások általában szemben állnak az evolúció vak és céltalan változásként történő megközelítésével, 'ABDU'L-BAHÁ tanítása szerint a teremtésben helye van a fejlődésnek, de egy olyannak, amely egy Isten által előre meghatározott cél felé halad²⁰: „az embrionális állapotban levő ősi anyag és az összevegyült és elrendeződött elemek, melyek ennek az anyagnak a legkorábbi formái voltak, fokozatosan nőttek és fejlődtek számos korszakon és cikluson keresztül, egyik formából és alakból egy másikba lépven, mígnem ebben a tökéletességben, ebben a rendszerben, ebben az elrendezésben és szervezetben Isten legfőbb bölcsessége által megjelentek.”²¹ Isten, mivel kívül áll téren és időn, a „kezdetben is látva a véget”, úgy alkotta meg az anyagi világot irányító és meghatározó szabályokat, hogy ez a végtelen nagy rendszer a szabályok szükségszerűsége mentén haladva érje el azt a fejlődési szintet, amit most is látunk magunk körül. Szükségszerű volt a csillagok és bolygók kialakulása, miként az is, hogy az egyes

¹⁷ Bahá'í imák, Budapest, 2007. 12-13.

¹⁸ BAHÁ'U'LLÁH, *Lawh-i-Hikmat*, in BAHÁ'U'LLÁH, *Tablets of Bahá'u'lláh*, Wilmette, Illinois, USA, 1988. 140-141.

¹⁹ Jn 1:1-4.

²⁰ BROWN, Vahid, *Bahá'í Cosmogony*. In http://irfancolloquia.org/pdf/lights3_brown.pdf. (A kutatás ideje: 2012. február 22.)

²¹ 'ABDU'L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 216.

bolygókon megteremtődjenek a feltételek az élet kialakulásához. Az egyes élő szervezetek egy olyan evolúciós folyamatban kellett, hogy fejlődjenek, melynek állomásait Isten előre kijelölte, bár a rendszer óriási méretét nézve úgy, hogy annak elemei igen magas szabadságfokkal rendelkezzenek. Ebből logikusan következik anyagi szinten a szabad kombináció és véletlenszerű mozgás (pl. az atomi részecskék szintjén, vagy a brown-i mozgás), emberi szinten pedig a szabad akarat.

E megközelítés nem zárja ki, sőt egyenesen igényli is, hogy az isteni teremtést tökéletesnek tételezzük, olyannak, amely a kezdettől, melynek nem volt kezdete, a végig, melynek nincs vége, mindig tökéletes: *„Mivel az összes létező dolog, földi és égi, úgy, mint ez a határtalan űr és minden, mi benne van, úgy teremtett és rendeztetett el, úgy szerveződött és tökéletesedett, ahogy annak lennie kell; az univerzumnak nincs semmi tökéletlensége, így hát, ha az összes dologból tiszta értelem válna, és ezek az idők végéig elmélkednének is, még akkor sem tudnának semmi jobbat elképzelni mindannál, ami már létezik.”*²²

Isten világi és a teremtés célja

Isten azonban nem csupán a fizikai értelemben vett világot teremtette meg, legyen az bár végtelen: *„Ami kérdésedet illeti Isten világairól, tudd meg az igazat, hogy Isten világi számtalanok és végtelenek. Senki meg nem számlálhatja azokat, és meg nem értheti, csak Isten, a Mindenek Tudója, a Mindenek Felett Bölcs. ... Bizony mondom, Isten teremtése kiterjed ezen a világon kívüli világokra, és e teremtményeken kívüli teremtményekre. E világok mindegyikében elrendelt Ő dolgokat, miket senki sem kutathat fel Rajta kívül, Ki a Mindenek Kutatója, a Mindenek Felett Bölcs.”*²³ A „világ” szó ebben a szövegkörnyezetben nem a Föld szinonimája, hanem Isten számtalan lelki világára utal. Ezen világokba kerülnek az emberi lelkek is haláluk után: Isten ítélőszéke elé állnak, megítéltetnek, és Isten utána behelyezi őket azon lelki világába, amely az akkori fejlődési szintüknek megfelelő. Ott fejlődnek majd tovább lelki értelemben, és léphetnek tovább magasabb világokba Isten kegyelméből akkor, mikor Isten azt úgy akarja.

Istennek célja volt, van és lesz mind az anyagi, mind a lelki világok megteremtésével. E célt mi, emberek, itt a Földön csak egyféleképpen érthetjük meg: a nagy világvallások Alapítóinak tanításain keresztül, melyeket Ők mindig olyan formában és nyelven közvetítenek, hogy az Ő törvénykorszakukban élő emberek azt megérthessék.

A bahá'í tanítások szerint Isten legfőbb célja az anyagi világ megteremtésével az volt, hogy kialakuljanak benne „lelkes” lények. És itt lényekről kell beszélni, nem emberről, hiszen – mint már fentebb jeleztük – a fizikai teremtés nem korlátozódik földi világunkra.

Isten a teremtést szeretetből teremtette, azért, hogy megjelenjen benne az, aki meg akarja ismerni és imádni fogja Őt. Erről tesznek bizonyosságot a bahá'iook, mikor az ún. Rövid kötelező imát imádkozzák: *„Tanúságot teszek, Ó, Istenem, hogy azért teremtettél, hogy megismerjelek és imádjalak Téged.”*²⁴

²² ibid, 209.

²³ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. LXXIX.

²⁴ *Bahá'í imák*, Budapest, 2007. 4.

A Megnyilvánulások és az új teremtés

Isten személye a bahá'í tanítások szerint emberi elmével fel nem fogható, Ő mégis kijelölt egy utat, amely a „lelkes” lényeket - vagyis esetünkben az embereket - Feléje vezet, és kegyelemből kijelölt vezetőket is, Akiken keresztül megnyilvánítja akaratát. Ezek a vezetők, bahá'í terminológiával a Megnyilvánulások, a nagy világvallások Alapítói. Ők azok, Akik összekötik az anyagi világot Isten legfelsőbb világával, az Elsődleges Akarat testet öltései a világban, a metafizikai valóság egyedi és megszemélyesült megnyilvánulásai: „Az Örök Úr megismerésének kapuja így minden lény előtt bezárulván, a végtelen kegyelem Forrása, Saját kijelentése szerint „Kegyelme áthatott minden dolgot; a könyörületességem azonban mindent magában foglal” (Korán 7:156), megjelenítette a Szentség azon ragyogó drágaköveit a szellem birodalmából az emberi test nemes templomában minden ember számára láthatóan, hogy hirdethessék a világnak a változhatatlan Lény misztériumait, és szólhassanak az Ő halhatatlan Lényegének titkairól.”²⁵

A Megnyilvánulások mind ugyanazon egy igaz Istentől szállnak alá, így a bahá'í tanítások szerint egynek és egyenrangúnak tekintendők: „E megszentelt Tükrök, az örök dicsőség e Hajnalpontjai mind, egytől egyig Annak a földi helytartói, Ki a világegyetem központi Napja, Lényege és végső Célja. Tőle ered tudásuk és hatalmuk; Tőle kapják uralmukat. Orcájuk szépsége az Ő szépségének tükröződése, Kinyilatkoztatásuk az Ő halhatatlan dicsőségének jele. Ők az isteni tudás tárházai és a mennyei bölcsesség letéteményesei. Ők közvetítik a kegyelmet, mely végtelen, és árasztják a Fényt, mely el nem halványulhat.”²⁶

A fizikai értelemben vett teremtés mellett, amely nyilvánvalóan egyszeri aktusnak tekintendő, Isten a következő Megnyilvánulás (Vallásalapító) tanításain keresztül időről időre lelkileg újratерemti a világot, tehát a teremtés lelki értelemben véve folyamatos: „Tekintsd az órát, mikor Isten legfőbb Megnyilvánulása felfedi Magát az embereknek. Mielőtt ez óra ütne, az Időtlen Lény, Aki még ismeretlen előttük, és még nem ejtette ki Isten Szavát, Önmaga a Mindenek Tudója egy olyan világban, ahol nem él ember, ki ismerné Őt. Bizony, a Teremtő Ő, teremtés nélkül. Mert abban a pillanatban, mely megelőzi Kinyilatkoztatását, minden egyes teremtett dolog arra készítetik, hogy visszaadja lelkét Istennek.”²⁷ Ugyanerről a mozzanatról Jézus Krisztus így beszél a Bibliában: „Hagyd a holtakra, hogy eltemessék a holtat...”²⁸

Ezen teremtés a Teremtő Szó, a Logosz kimondásával veszi kezdetét. Mikor Isten elküldi egy új Megnyilvánulását, a következő nagy vallásalapítót, a régi vallás referenciarendszere érvényét veszti, és egy új jön létre helyette, ahol az emberek aszerint ítéltetnek meg, hogy miként viszonyulnak az új Tanító által hozott tanításokhoz. Ez nem a korábbi Isteni Tanítások érvénytelítését jelenti! Minden vallásban kétféle tanítás létezik: a nagy örök isteni tanítások, amelyek Isten és ember, ember és ember kapcsolatát szabályozzák (vö. Tízparancsolat), valamint az ún. társadalmi tanítások. Az örök isteni tanítások mindig megőrzik érvényességüket, míg a társadalmi tanítások hasznossága megszűnik a következő társadalmi tanításrendszer eljövételével, hiszen nem tudják már tovább vezetni az emberiség fejlődését az Isten által meghatározott úton. „... az új bort új tömlőkbe kell tölteni, és mind a kettő megmarad.”²⁹

²⁵ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. XIX:2.

²⁶ *ibid*, XIX:3.

²⁷ *ibid*, LXXVIII:3.

²⁸ Mt 8:21-22.

²⁹ Lk 5:38.

Mivel hatalmas rendszerekről van szó, amelyek „kifutásához” időre van szükség, a nagy világvallások – vagyis a lelki teremtetések - a történelemben mindig hosszú idő után újjáittatnak meg: „Az a Város mintegy ezerévente egyszer megújul, és új díszben ragyog. ... Az a Város pedig nem egyéb, mint Isten Szava, mely minden korszakban és törvénykorszakban kinyilatkoztatott. Mózes napjaiban ez az Öt Könyv volt; Jézus napjaiban az Evangélium; Mohamed, Isten Küldötte idején a Korán; e napon a Bayán; és Annak Törvénykorszakában, Kit Isten ki fog nyilvánítani, az Ő saját Könyve...”³⁰

3. A bahá'í emberfelfogás

A Föld megteremtésekor Isten megalkotta azt a fizikai világot és az azt irányító azon feltételrendszert, amely szükségszerűen kellett, hogy elvezessen az ember megjelenéséhez: „Egyébként az emberi szervezet ezen testrészei, elemei és ezen összetétele a lélek mágnesese és vonzereje; bizonyos, hogy a lélek megjelenik benne. ... amikor ezek a létező elemek a természet rendje szerint teljes erővel összeállnak, a lélek mágnesévé válnak, és a lélek az összes tökéletességével megnyilvánul bennük.”³¹

Az emberi faj kifejlődése és egyedisége

A bahá'í tanítások szerint a világban helye van egy olyan evolúciónak, amely egy Isten által meghatározott úton halad. Az emberi faj a kezdetektől létezett, de nem ugyanolyan formában, mint ma ismerjük: „Ugyanúgy történt kezdetben az ember kialakulása a Föld öln, mint az embrió az anyaméhben; azután fokozatosan a teljesség irányába haladt, nőtt és fejlődött, míg elérte az érettség állapotát, amikor is a lélek és az elme a legnagyobb képességében láthatóvá vált. Az elme és lélek már az ember kialakulása kezdetén is léteztek, de rejtve voltak; később azután megmutatkoztak. ... Minden dolog növekedése és fejlődése fokozatos; ez az egyetemes isteni elrendezés és természetes rendszer.”³² Vagyis, már a legegyszerűbb egyszemélyű bizonyos egyedeiben is benne rejtett az a potenciális képesség, sőt szükségszerűség, hogy valamikor abból legyen az ember.

Az ember, bár átment egy fejlődési folyamaton, mindig is különálló faj volt: „... az ember létének kezdetén a föld méhében - ahogyan az embrió az anyaméhben - fokozatosan növekedett és fejlődött, s egyik formából a másikba, egyik alakból a másikba ment át, egészen addig, míg ezen szépségben és tökéletességben, ezen erővel és képességgel megjelent. ... fokozatosan ment át egy állapotból egy más állapotba, egyik formából a másikba, egyik alakból a másik alakba, hiszen ez felel meg az egyetemes rendszer és az Isteni Törvény követelményének.

De az ember létezésének kezdetétől fogva már egy különálló faj. Ugyanígy az emberi embrió az anyaméhben először furcsa formában volt jelen; azután e test egyik formából a másikba, egyik alakból a másikba, egyik állapotból a másikba megy át, mígnem a legnagyobb

³⁰ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. CXXV:11. A „város” utalás a szűfík hét városára vagy hét völgyére, azon hét állomásra, aminek keresztül haladva az Isten kereső lélek eljuthat Annak színe elé. BAHÁ'U'LLÁH e kinyilatkoztatás-részlete 1863. elé datálható, mikor még nem jelentette be hivatalosan küldetését. Ez az időszak a bahá'í hit történetének „bábi” fázisa, mikor még a B ÁB Szent Könyve, a *Bayán* volt érvényben.

³¹ 'ABDU'L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 237.

³² *ibid*, 233.

tökéletességben és szépségben megjelenik. De még amikor az anyaméhben, ebben a jelenlegi formájától teljességgel különböző furcsa formában is van, az egy felsőbbrendű faj embriója, és nem az állaté; lényegét és a fajtát tekintve nem változik. Annak elismerése, hogy az eltűnt szervek nyomai valójában léteznek, még nem bizonyítéka a faj átmeneti jellegének és nem eredeti voltának. A legtöbb, amit bizonyít, az csupán az, hogy az ember formája, szervei és szokásai fejlődtek. Az ember mindig is különálló faj volt: ember, és nem állat.”³³

Az ember, mint „lelkes lény”

Istennek az ember megteremtésével határozott célja volt. Mint „lelkes” lényt azért teremtette, hogy megismerje és imádja³⁴, valamint hogy szeresse Őt: „*Megteremtven a világot és mindent, ami benne él és mozog, Isten korlátlan és szuverén Akaratának közvetlen hatása által úgy határozott, hogy az emberre ruházza azt az egyedülálló kitüntetést és képességet, hogy felismerje és szeresse Őt – egy olyan képességet, melyet az egész teremtés kiváló mozzanatának és elsődleges céljának kell tekinteni. ... Minden egyes teremtett dolog legbensőbb valóságára ontotta Nevei egyikének fényét, és megajándékozta Tulajdonságai egyikének dicsőségével. Az ember valóságára azonban összes Nevének és Tulajdonságának ragyogását összpontosította, és Önnön Magának tükrévé tette. Minden teremtett lény közül egyedül az embert választotta ki egy ilyen nagy kegyre, egy ilyen el nem múló jótéteményre.*”³⁵

Isten fő indítéka az ember megteremtésére a szeretet volt. Már az ember megteremtése előtt tudta, hogy szereti őt, és a teremtés aktusát is ez határozta meg. Ezért Isten egyetlen dolgot kér az embertől, nevezetesen, hogy viszonyosan szeresse Őt: „*Ó, ember fia! Időtlen lényembe és lényegem ősi örökkévalóságába burkolózva már tudtam, hogy szeretlek; ezért teremtettelek, véstem rád képmásomat, és fedtem föl néked szépségemet.*” valamint: „*Ó, ember fia! Öröömöm telt a teremtésedben, ezért teremtettelek. Szeress hát te is Engem, hogy neveden szólíthassalak, és megtölthessem lelkedet az élet szellemével!*”³⁶

Az embert nem a fizikai vonásai teszik emberré.

A bahá'í tanítások a teremtett világ négy szintjét, ún. királyságát különböztetik meg, melyek közül az alacsonyabban lévők beleépülnek a magasabba, ahol megjelenik valami megkülönböztető sajátosság. Ami az alacsonyabb szinten lévőben a nálánál lejjebb lévőhöz képest előrelépés, az a magasabb szinten lévőben lealacsonyodás. Az ásványi királyság „ereje” a létezésben rejlik. A növényi királyság az élet, a növekedés birodalma. Az állatok sajátja a mozgás, valamint az ösztönök által vezérelt viselkedés. A negyedik királyság az ember. Az emberben több szint létezik:

1. Az ösztönök szintje, más szóval az állati örökség. Ez az, ami a törzsfajlásban bejárt utunk miatt maradt bennünk. Az ösztönök hasznosak bizonyos biológiai funkciók ellátásához, főleg, ha védekező reflexekről van szó, de ha ezek irányítják az ember viselkedését, alantasabb lesz, mint az állatok.

2. A racionális gondolkodás, vagy racionális lélek. Ez a logikus gondolkodás birodalma, az evilági problémák megoldásának székhelye. 'ABDU'L-BAHÁ tanítása szerint:

³³ ibid, 216-218.

³⁴ Bahá'í imák. 4.

³⁵ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. XXVII:2.

³⁶ BAHÁ'U'LLÁH, *Rejtett szavak*. Budapest, 2011. Arab 3-4. (4. oldal) A Rejtett Szavak egy arab és egy perzsa nyelven kinyilatkoztatott részből áll.

„Az emberi lélek, mely az embert az állattól megkülönbözteti, az ész által vezérelt szellem, ez a két elnevezés pedig - az emberi lélek és ész által vezérelt szellem - egyetlen dolgot jelölnek meg. Ez a lélek, mely a filozófusok terminológiájában mint ész által vezérelt lélek szerepel, minden létező dolgokat felölel, és amennyire az emberi lehetőség engedi, felfedi a dolgok valóságát és tudomást szerez azok sajátosságairól és hatásairól, valamint a létező dolgok tulajdonságairól és természetéről. Az emberi lélek azonban, hacsak nem segíti a hit lelke, nem szerez tudomást az isteni titkokról és a mennyei valóságokról. Olyan az, mint a tükör, mely bár tiszta, fényezett és csillogó, mégis szüksége van a fényre.”³⁷

3. A hit lelke, amely nyughatatlan és a hit bizonyosságát keresi.

4. A szellem, a belénk plántált isteni szikra, avagy a lelkünk tükrében megjelenő isteni kép.

A bahá'í tanítások szerint a lélek nem az ember testében lakozik, hanem Isten világaiban létezik. A lelket akkor indítja el Isten arra a végtelen útra, amely Feléje vezet, és akkor kap Tőle megkülönböztető, a halál után is megmaradó egyéniséget, mikor összekapcsolódik az emberi embrióval. Amíg a test él, a lélek ezt használja tapasztalatszerzésre az anyagi világban. A lélek és test közötti kapcsolatot 'ABDU'L-BAHÁ a tükör analógiájával magyarázza: a lélek úgy van benne a testben, miként a kép a tükörben. Ha a tükör összetörik, a kép eredetije attól tovább él.³⁸

Ember, embertárs és természet, avagy mi dolgunk a világon?

Az ember a fentiek értelmében Istentől egy olyan ajándékot kapott, mint amelyet a teremtésben semmi és senki más: „Az ember valóságára azonban összes Nevének és Tulajdonságának ragyogását összpontosította, és Önnön Magának tükrévé tette. ... Ezen energiák azonban, mellyel az Isteni kegyelem Napcsillaga és a mennyei vezérlés Forrása felruházta az ember valóságát, rejtve szunnyadnak benne, úgy, amint a láng a gyertyában, vagy a fénysugár a lámpásban rejlik. Ezen energiák sugárzását elhomályosíthatják a világi vágyak, miként a napfényt is elfedheti a tükröt borító mocsok és por.”³⁹

Az embernek, akit a lélek és a szellem tesz emberré, az a feladata, hogy aszerint éljen, ami emberré teszi. Az, hogy rejtve ugyan, de benne rejlik Isten minden Neve és Tulajdonsága, nem jelenti, hogy azok automatikusan fel is fognak ébredni benne. Ezért egész életében dolgoznia kell.

A bahá'í tanítások visszatérően használják a tükör hasonlatát. A tükör az emberi lélek, amelyben Isten Magát szeretné szemlélni. Az embernek életvitelén, cselekedetein keresztül meg kell tisztítania ezt a tükröt a ráakadó világi vágyaktól. Minél jobban tudja ezt megtenni, annál inkább fel fog ragyogni a tükörben Isten képe: „Fordítsd tekinteted önmagad felé, hogy megtalálhass Engem, ki benned lakozik hatalmasan, erősen és önmagától létezőn.”⁴⁰

A világot felfedező racionális lélek fejlődését a fizikai értelemben vett világ határozza meg. Ez azonban a valóság megértésének és felfedezésének csak egyik feléhez használható, az isteni valóságok felfedéséhez és megértéséhez nem elegendő. A hit lelke, az istenkeresés

³⁷ 'ABDU'L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 245-246.

³⁸ vö. 'ABDU'L-BAHÁ, *Megválaszolt kérdések*. 278.

³⁹ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings*. XXVII:3.

⁴⁰ BAHÁ'U'LLÁH, *Rejtett Szavak*. Arab 13. (8. oldal)

székhelye az, amely az embert Isten felé fordítja. Az ember akkor teljeseedik ki igazán, ha keresi Istent, és befogadja és betartja a Tőle jövő tanításokat.

'ABDU'L-BAHÁ tanítása szerint a földi világ olyan, mint az anyaméh. Itt, a szabad akarat világában a saját lelki fejlődésünk folyamán kell kifejlesszük azokat a lelki érzékszerveket, vagy tulajdonságokat, amelyekre a túlvilágon majd szükségünk lesz: „Életének kezdetén az ember embrionális állapotban volt az anyaméh világában. Ott képességeket és adottságokat kapott az emberi létezés valóságához. Az ezen világhoz szükséges erőkkel és képességekkel abban a korlátozott állapotban ruháztatott fel. Ezen világban szüksége volt szemekre; megkapta azok lehetőségét a másokban. Fülekre volt szüksége; megkapta ott azokat felkészülve és várva az új létezését. Az ezen a világban kívánatos képességekben a méh világában részesült. ... Ezért aztán ebben a világban fel kell készülnie a túlvilági életre. Azt, mi a Királyság világában szükségeltetik, itt kell megszereznie. Ahogyan felkészült a méh világában a létezés ezen szférájában szükséges erők megszerzésével, ugyanúgy kell a mennyei létezés nélkülözhetetlen erőire lehetőség szerint tennie ezen világban.”⁴¹ Isten ezen képességek kialakításához útmutatást is ad az embernek: a nagy világvallások tanításait. A bahá'í hívő A BĀB, BAHÁ'U'LLĀH és 'ABDU'L-BAHÁ tanításaiban találja meg azokat a gyöngyszemeket, amelyekre építhet. Ezek közül is kiemelkedik a Rejtett Szavak, BAHÁ'U'LLĀH örök érvényű műve, Isten legújabb szeretet-himnusza az emberiség felé.⁴²

A fentebb említett kiváltság, melyet Isten az emberre ruházott, azonban komoly feladatot is ró rá a teremtett világ és az embertársai vonatkozásában. Az ember soha nem képzelheti magát magasabbrendűnek más teremtett lényeknél, csak azért, mert Isten az összes Nevét és Tulajdonságát ontotta rá. „A természet Isten Akarata, és annak kifejeződése az esetleges világban, és azon keresztül. A Gondviselés rendelése ez, az Elrendelő, a Mindenek Felett Bölcs által elrendelve. ... Olyan erővel van felruházva, amelynek valóságát a tudás emberei sem képesek felfogni.”⁴³ Az ezen tanításból fakadó alázat képezi az alapját a bahá'í hit természetről alkotott felfogásának.

A bahá'í tanítások szerves része az ún. Igazgatási Rend, amely a bahá'í hit szervezeti felépítését határozza meg. A közösségeket helyi, országos és nemzetközi szinten kilenc fős választott testületek vezetik. BAHÁ'U'LLĀH ezek feladatai közé emeli a teremtett világgal, a minden élővel való foglalatosságot: „Légyenek ők az Irgalmas bizalmasai az emberek között, és tekintsek magukat az Úr által parancsolt őrzőknek mindenek felett, mik a földön lakoznak.”⁴⁴

A hívőknek az emberek és állatok irányában is kedvességet kell mutatniuk: „Ezért hát, ó, Isten barátai! Kedves és könyörületes érzülettel kell viseltessetek nem csupán az emberiség iránt, hanem a legnagyobb kedvességet kell gyakoroljátok minden élőlény iránt. A fizikai érzékenység és az ösztönök közösek állatban és emberben. Az ember azonban nem vesz tudomást erről a valóságról. ... Az állatok felé tanúsított kegyetlenség fájdalmasabb, mert a szegény állat nem tud beszélni, sem nem tudja kimutatni a szenvedését. ... Ezért hát az embernek nagyon figyelmesnek kell lennie az állatok iránt, és nagyobb kedvességet kell az

⁴¹ 'ABDU'L-BAHÁ, *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered By 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912*. Wilmette, Illinois, 1995. 225-226.

⁴² BAHÁ'U'LLĀH, *Rejtett szavak*. Budapest, 2011.

⁴³ BAHÁ'U'LLĀH, *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*. Wilmette, Illinois, 1988. 142. Idézi: http://bahai-library.com/compilation_nature_bwc. (A kutatás ideje: 2012. február 27.) Az idézetgyűjteményben a bahá'í kinyilatkoztatás természettel kapcsolatos legfontosabb idézetei találhatóak meg.

⁴⁴ BAHÁ'U'LLĀH, *Kitáb-i-Aqdas – A Legszentebb Könyv*. Budapest, 2001. 30-31.

*irányukban mutatnia, mint az emberek iránt. Ily módon neveljétek a gyermekeket zsenge koruktól fogva. .. Ez az együttérzés és kedvesség az isteni királyság egyik legalapvetőbb elve.*⁴⁵

De a teremtett világ iránti odafigyelés és az arról való gondoskodás nem jelenti, hogy az ember elfelejtkezhetne saját embertársairól: *„Kedvességet kell mutatnia az állatok iránt, hát még mennyire embertársai felé, kik felruháztattak a beszéd képességével. ...Nem kívánhat másnak olyat, mit nem kíván önmagának, sem pedig nem ígérhet olyasmit, amit nem tart meg.*⁴⁶

Csak ha az ember megéli és fejleszti magában azt, ami valóban emberré teszi, tudja betölteni a szerepet, melyet Isten neki szánt a fizikai világban, a természetben és saját maga vonatkozásában is. *„Így éld hát életed napjait”* - tanácsolja BAHÁ'U'LLÁH -, *melyek rövidebbek egy tűnő pillanatnál, makulátlan elmével, mocsoktalan szívvel, tiszta gondolatokkal, megszentelt természettel, hogy szabadon és elégedetten hagyhasd el egykor e halandó formát, s megtérhess a titokzatos édenbe, és az örök királyságban lakozhass mindörökké!*⁴⁷

És így tud majd az ember megfelelni az isteni felszólításnak, amely a legmagasabb és legnemesebb emberi erőfeszítésre hív, és egyszersmind rávilágít arra a hatalmas és nemes küldetésre, amelyet Isten nekünk szánt, és ameddig BAHÁ'U'LLÁH kinyilatkoztatásán keresztül most előre láthatunk Isten végső célja felé: *„Ó, ember fia! Örökkévalóságom az Én alkotásom, néked teremtettem – öltöztess díszbe templomodat vele! Egységem az Én művem; néked alkottam - öltsd magadra azt, hogy örökkévaló lényemnek mindörökre kinyilatkoztatása lehess!*⁴⁸

⁴⁵ *Baha'i World Faith - Abdu'l-Baha Section.* Wilmette, Illinois, 1976. 373.

⁴⁶ BAHÁ'U'LLÁH, *Gleanings.* CXXV:3.

⁴⁷ BAHÁ'U'LLÁH, *Rejtett Szavak.* Perzsa 44. (66. oldal)

⁴⁸ BAHÁ'U'LLÁH, *Rejtett Szavak.* Arab 64. (28. oldal)